

Opakování – skloňování adjektiv

	jmenné adj.		zájmeno
1.	dobrъ	+	jъ
2.	dobra	+	jego
3.	dobru	+	jemu
4.	dobrъ	+	jъ
5.	–	+	–
6.	dobrě	+	jemь
7.	dobrьтъ	+	imь

Domácí úkol

jednotné číslo

1. věрнѣ + ѣ →
2. věрна + jeho →
3. věрну + jemu →
4. věрнѣ + ѣ →
5. –
6. věрнѣ + **je**тъ → věрну + **je**тъ
7. věрн**омь** + **имь** → věрну + **имь**

Domácí úkol

jednotné číslo

1. věрнѣѣ → věрн__
2. věрнаего →
3. věрнужету →
4. věрнѣѣ →
5. –
6. věрнужеть →
7. věрнужить →

Domácí úkol

jednotné číslo

1. věрнѣѣ → věрнѣ (věрнѣ)
2. věрнаего →
3. věрнѣѣму →
4. věрнѣѣ →
5. –
6. věрнѣѣтъ →
7. věрнѣѣтъ →

Domácí úkol

jednotné číslo

1. věрнѣѣ → věрнѣ
2. věрнаѣѣ → věрнѣѣ
3. věрнѣѣѣ → věрнѣѣѣ
4. věрнѣѣ → věрнѣ
5. –
6. věрнѣѣѣ → věрнѣѣѣ
7. věрнѣѣѣѣ → věрнѣѣѣѣ

Domácí úkol

мноžné číslo

1.	вѣрн-	+	—
2.	вѣрн-	+	—
3.	вѣрн-	+	—
4.	вѣрн-	+	—
5.	—		
6.	вѣрн-	+	—
7.	вѣрн-	+	—

Domácí úkol

мноžné číslo

1.	вѣрні	+	ји	
2.	вѣрнѣ	+	ичѣ	
3.	вѣрн омѣ	+	имѣ	
4.	вѣрны	+	јѣ	(zsl. jě)
5.	–			
6.	вѣрн ѣчѣ	+	ичѣ	
7.	вѣрны	+	ими	

Domácí úkol

мноžné číslo

1. věрniji → věрn__
2. věрнѣjichъ →
3. věрнyjimъ →
4. věрнyję →
5. –
6. věрнyjichъ →
7. věрнyjimi →

Domácí úkol

množné číslo

1. věr̃niji → věr̃ní
2. věr̃nъjichъ → věr̃nýchъ
3. věr̃nyjimъ → věr̃nýmъ
4. věr̃nyję → věr̃nĕ̄ (zsl. -yjě > věr̃né)
5. –
6. věr̃nyjichъ →
7. věr̃nyjimi →

Domácí úkol

množné číslo

1. věrniji → věrní
2. věrnъjichъ → věrnýchъ
3. věrnujimъ → věrnýmъ
4. věrnuję → věrnĕ̄ (zsl. věrné)
5. –
6. věrnujichъ → věrnýchъ
7. věrnujimi → věrnými

Staroslověnština – slovesa

slovesné kategorie:

Staroslověnština – slovesa

slovesné kategorie:

osoba, číslo

čas

způsob

rod

vid

třída, vzor

Staroslověnština – slovesa

slovesné kategorie v nové češtině:

osoba, číslo 1. ,2. ,3. os.; singulár, plurál

čas přítomný, budoucí, minulý

způsob oznamovací, rozkazovací (imperativ)

rod činný (aktivní), trpný (pasivní)

vid dokonavý (perfektivní), nedokonavý (imp.)

třída, vzor 5/6 tříd + slovesa izolovaná (nepravidelná)

Staroslověnština – slovesa

slovesa ve staroslověnštině:

finitní tvary – prézens

(jednoduché) – minulé časy (aorist, imperfektum)

– imperativ

jmenné tvary – ustrnulé (infinitiv, supinum)

– participia (příčestí) [minulé, trpné, „přech.“]

složené/analytické tvary: pasivum, „perfektum“, futurum...

Staroslověnština – slovesné třídy

podle čeho zařazujeme slovesa do tříd?

kolik tříd máme v nové češtině?

Staroslověnština – slovesné třídy

nč. slovesné třídy

I. tř. -e

II. tř. -ne

III. tř. -je

IV. tř. -í

V. tř. -á

izolovaná slovesa

(být, vědět, jít...)

stsl. slovesné třídy

I. tř. -e

II. tř. -ne

III. tř. -je

IV. tř. -i

—

atematická slovesa

(byti, věděti, dati, jasti, iměti)

Staroslověnština – slovesné třídy

koncovky prézentu:

tematická slovesa

1.sg.	-ŕ	1.pl.	-mъ	1.du.	-vě
2.sg.	-ši (-šb)	2.pl.	-te	2.du.	-ta
3.sg.	-tъ	3.pl.	-ŕtъ/-ętъ	3.du.	-te

atemtická slovesa

1.sg.	-mъ	1.pl.	-mъ	1.du.	-vě
2.sg.	-si	2.pl.	-ste	2.du.	-ta
3.sg.	-stъ	3.pl.	-ŕtъ/-ętъ	3.du.	-te

Staroslověnština – slovesné třídy

atematická slovesa:

byti	věděti	dati	jasti	iměti
<i>jesmь</i>	<i>věmь</i>	<i>damь</i>	<i>jamь</i>	<i>imamь</i>
<i>jesi</i>	<i>věsi</i>	<i>dasi</i>	<i>jasi</i>	<i>ima<u>ši</u></i>
<i>jestь</i>	<i>věstь</i>	<i>dastь</i>	<i>jastь</i>	<i>imat<u>ь</u></i>
<i>jesmь</i>	<i>věmь</i>	<i>damь</i>	<i>jamь</i>	<i>imamь</i>
<i>jeste</i>	<i>věste</i>	<i>daste</i>	<i>jaste</i>	<i>imate<u>te</u></i>
<i>sotь</i>	<i>vědeť</i>	<i>daděť</i>	<i>jaděť</i>	<i>imotь</i>
...	...	...	...	...

Staroslověnština – slovesné třídy

tematická slovesa:

I. tř. (-e-)

A. *nesti, nesŏ, nesesŝi*

B. *zъvati, zovŏ, zovesŝi*

II. tř. (-ne-)

A. *dvignŏti, dvignŏ, dvignesŝi*

B. *minŏti, minŏ, minesŝi*

IV. tř. (-i-)

A. *prositi, prošŏ, prosiŝi*

B. *trъpěti, trъpl'ŏ, trъpiŝi*

Staroslověnština – slovesné třídy

tematická slovesa:

III. tř. (-e-)

A. samohl.

znati, znajǫ, znaješi

B. samohl.

lajati, lajǫ, laješi

A. souhl.

žeti (*žene-tei), žьňǫ, žьňeši

B. souhl.

plakati, plačǫ, plačeši

Staroslověnština – slovesa

infinitiv

loviti

supinum

lovitъ

(dat.) ustrnulé jmenné tvary (akuz.)
slovesného substantiva

(jindy)

po sl. pohybu

„*idŏ lovit rybъ*“

souč. futura

—

Staroslověnština – slovesa

imperativ

	sg.	pl.	du.
1.	–	-ěmъ/-imъ	-ěvě/-ivě
2.	-i (-jь)	-ěte/-ite	-ěta/-ita
3.	-i (-jь)	–	–

věděti: věžďь (vězь), ...; vědimъ, věдите; ...

dati: dažďь (dazь), ...; dadimъ, dadite; ...

jasti: jažďь (jazь), ...; jadimъ, jadite; ...

domácí úkol

určete kmen (skloňování) a pády jednotlivých tvarů

zvěrʹ, zvěrʹjʹ, zvěrʹje

junoša, junošejɔ, junošami

viděňje, viděňjʹ, viděňjema

určete slovesnou třídu a vzor

biti, bjɔ, bješi

moci (stsl. mošti), mogɔ, možeši

pʹsati, pišɔ, pišeši